

Mål nr.
8124-14 Enhet 1

Anges vid kontakt med domstolen

Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 Eskilstuna

Göteborg Energi Gasnät AB ./ Energimarknadsinspektionen
angående **fastställande av intäktsram enligt naturgaslagen**

Ni får tillfälle att yttra Er över innehållet i bifogade handlingar, aktbilaga 11.

Om Ni yttrar Er ska yttrandet vara skriftligt och ha kommit in till förvaltningsrätten **senast den 31 augusti 2015**. Ange förvaltningsrättens målnummer som finns längst upp till höger.

OBS! Om Ni faxar eller skickar via e-post behöver Ni inte skicka originalet via post.

Använd helst bara ett sätt att svara. Handlingar kan med fördel skickas per e-post.
Adressen finns nedan.

Om Ni har några frågor kan Ni kontakta förvaltningsrätten.

Åsa Lindqvist
Telefon direkt 013-25 11 50

2015-05-29

Stockholm den 28 maj 2015

Mål nr 8124-14
5 Aktbil 11

Mål nr 8124-14; Göteborg Energi Gasnät AB ./. Energimarknadsinspektionen

Med referens till rubricerat mål och förvaltningsrättens underrättelse av den 16 april 2015 inkommer Göteborg Energi Gasnät AB (GEGAB) med yttrande över Energimarknadsinspektionens (Ei) inläga av den 13 april 2015 (aktbilaga 9).

1. AV EI MEDGIVEN ÄNDRING AV GEGAB:S INTÄKTSRAM

Det noteras att Ei medger att GEGAB:s intäktsram ska ändras i anledning av att GEGAB:s opåverkbara kostnader avseende nätförluster och kostnader för skatter enligt lagen om skatt på energi är dubbelförda (se GEGAB:s yttrande av den 29 januari 2015, avsnitt 5.1).

I sitt yttrande anger Ei att en justering för medgivet fel medför att GEGAB:s intäktsram ska uppgå till 786 671 tkr, varav den löpande påverkbara kostnaden, efter effektiviseringskrav, utgör 121 229 tkr. GEGAB utgår härvid från att de av Ei angivna beloppen är framräknade med en tillämpning av den av Ei i beslutet fastställda kalkylräntan om 6,26 procent.

Med hänvisning till vad som anförs under avsnitt 4 nedan har GEGAB tillsvidare inte någon erinran mot de av Ei angivna beloppen innebärande att det av Ei medgivna felet med en kalkylränta om 6,26 procent, medför att GEGAB:s intäktsram ska uppgå till 786 671 tkr, varav den löpande påverkbara kostnaden, efter effektiviseringskrav, utgör 121 229 tkr.

Till undvikande av missförstånd vidhåller dock GEGAB att den av Ei i beslutet fastställda kalkylräntan om 6,26 procent är för låg (se avsnitt 3 och 4 nedan).

2. STADSGASKONVERTERINGEN

GEGAB har i sitt yttrande av den 29 januari 2015, avsnitt 5.2, redogjort för varför de påverkbara kostnaderna (och därmed intäktsramen) ska öka till följd av det stadsgasnät som GEGAB övertog per den 1 januari 2011.

Ei uppger i sitt yttrande att det som GEGAB anfört om övertagandet av stadsgasnätet är en sådan omständighet som kan motivera ett tillägg till de påverkbara kostnaderna. Emellertid anser Ei att det är oklart om GEGAB har beaktat de opåverkbara kostnaderna vid sin beräkning av de påverkbara kostnaderna hänförliga till stadsgasnätet för åren 2009 och 2010.

I anledning av vad Ei anfört ska klargöras att GEGAB vid sin beräkning av de påverkbara kostnaderna har beaktat de opåverkbara kostnaderna. Något avdrag för opåverkbara kostnader från de av GEGAB angivna beloppen i avsnitt 5.2, Tabell B, för åren 2009 (13 545 tkr) och 2010 (9 795 tkr) ska därför inte göras.

I och med ovan angivet klarläggande uppfattar GEGAB det som ostridigt att GEGAB:s påverkbara kostnader för åren 2009 respektive 2010, hänförliga till stadsgasnätet, ska beaktas vid beräkningen av GEGAB:s intäktsram.

3. WACC – KALKYLRÄNTA

3.1 Riskfri ränta

Den lagstiftning som reglerar intäktsramarnas beräkning för gasnätsföretag (naturgaslagen) är i princip identisk med den lagstiftning som gäller för elnätsföretag (ellagen).

Gasnätsverksamhet och elnätsverksamhet kräver investeringar som är kapitalintensiva och långsiktiga till sin karaktär.

Ovanstående förhållanden gör att förutsättningarna för de investeringar som görs för att bedriva gasnätsverksamhet respektive elnätsverksamhet är mycket lika. En viktig skillnad är dock det i målet ostridiga förhållandet att affärsrisken i gasnätsverksamhet är större än vad den är i elnätsverksamhet. Investeringarna i gasnätsverksamhet är alltså förknippade med större risk än den är i elnätsverksamhet.

Gällande lag och förutsättningarna för gjorda investeringar motiverar ingen skillnad vid beräkningen av WACC mellan gasnätsföretag och elnätsföretag förutom att den förhöjda affärsrisken, på totalen, ska ge en högre WACC i gasnätsverksamheten.

Av förarbetena till såväl naturgaslagen som ellagen framgår att regeringen inte bedömt att det skulle hinna etableras praxis tillräckligt snabbt (för den första tillsynsperioden) varför det angavs vara nödvändigt att skälighetsbedömningen skulle förtydligas genom föreskrifter.

Det kan dock konstateras att det inte föreligger några föreskrifter som tar sikte på WACC:ens beräkning vare sig till naturgaslagen eller till ellagen. Att notera är dock att regeringen för såväl naturgasföretagen som elnätsföretagen föreskriver mycket långa avskrivningstider för företagens anläggningstillgångar (se t.ex. bilaga 3 till Beslutet). Det är dessa anläggningstillgångar som ska räntebeläggas med hjälp av WACC:en.

Det är ett faktum att olika experter kan ha olika uppfattningar om storleken på de olika parametrar som ingår i en WACC-beräkning. Detta förhållande framgår av de expertrapporter som föreligger i de mål i förvaltningsrätten som behandlar gasnätsföretagens intäktsramar för åren 2015-2018 för. Än mer framgår detta av den stora mängd expertrapporter som "låg på bordet" vid förvaltningsrättens och kammarrättens prövning av elnätsföretagens intäktsramar för åren 2012-2015.

Efter en omfattande och detaljerad prövning av WACC:en för elnätsföretag har Förvaltningsrätten i Linköping och Kammarrätten i Jönköping fastslagit att WACC-beräkningen ska ske med utgångspunkt ifrån en riskfri ränta beräknad utifrån den långsiktigt förväntade utvecklingen av BNP adderad med Riksbankens långsiktiga inflationsmål (kammarrättens i Jönköping dom av den 10 november 2014, mål nr 101-14). Domen har vunnit laga kraft.

Det föreligger sålunda vägledande avgörande för hur riskfri ränta ska beräknas i WACC.

De skäl som aktualiserades och prövades av förvaltningsrätten och kammarrätten är lika aktuella i detta mål. Ei har inte anfört några skäl till varför lika inte ska behandlas lika.

Ei har vid beräkningen av WACC:en för gasnätsföretagen såvitt avser riskfri ränta, beräknat WACC:en på ett för gasnätsföretagen ofördelaktigt sätt, i förhållande till vad som fastställts i ovan angivna domstolsavgöranden. Detta innebär ett oberättigat missgynnade av gasnätsföretagen i förhållande till elnätsföretagen.

Vid användandet av den i domstol anvisade metoden för fastställande av riskfri ränta för gasnätsföretagen avseende tillsynsperioden 2015-2018 blir den riskfria räntan, ostridigt, 4 procent.

Det är försiktigt sagt förvånande att Ei i detta mål gör gällande att det sätt på vilket förvaltningsdomstolarna fastslagit beräkningen för riskfri ränta skulle vara "direkt olämpligt", "icke-vedertaget och icke teoretiskt grundat mått på riskfri ränta".

Det motiv Ei anger för att missgynna gasnätsföretagen i förhållande till elnätsföretagen saknar allt fog.

3.2 Marknadsriskpremie

Ei gör gällande att för det fall den riskfria räntan höjs till 4 procent så ska parametern avseende "marknadsriskpremien" sänkas till 4,33 procent från av Ei angivna 5 procent.

Det är korrekt att dessa två parametrar i WACC beräkningen hänger ihop på så sätt att höjning av riskfri ränta kan motivera en sänkning av marknadsriskpremien.

Även kring frågan om exakt hur stor sänkning av marknadsriskpremien som ska ske när riskfri ränta höjs från 3,33 procent till 4 procent kan olika experter ha olika uppfattningar. Även för denna fråga är ovan angivna domar rörande elnätsföretagens intäktsramar vägledande. Vid en riskfri ränta om 4 procent har marknadsriskpremien fastslagits till 4,735 procent.

Även rörande denna parameter ska lika behandlas lika och det finns inget fog för att diskriminera gasnätsföretagen i förhållande till elnätsföretagen.

3.3 WACC:ens storlek

På sätt ovan angivits ska justering ske av riskfri ränta från 3,33 procent till 4 procent. I anledning härav ska marknadsriskpremien sänkas från 5 procent till 4,735 procent.

Detta ger en total WACC om till 6,78 procent, vilket torde vara ostridigt.

GEGAB justerar sitt yrkande avseende kalkylräntan i enlighet med ovanstående vilket framgår av avsnitt 5 nedan.

4. GEGAB:S INSTÄLLNING TILL AV EI GJORDA BERÄKNINGAR

Ei har i sitt yttrande av den 13 april 2015 gjort vissa beräkningar med utgångspunkt från GEGAB:s yrkanden och därvid kommit till andra belopp än de som GEGAB angivit. På sätt som Ei självt anger kan en orsak till skillnaderna härledas till avrundningar.

GEGAB har lagt ned betydande resurser på sina beräkningar och har efter Ei:s yttrande kontrollerat dessa på nytt utan att hitta något fel i beräkningarna. Dock synes det som om skillnaden i GEGAB:s och Ei:s beräkningar kan bero på vilket penningvärde som används för att värdera/beräkna vissa anläggningstillgångar.

I samband med att gasnätsföretagen lämnade sina förslag till intäktsramar skulle vissa anläggningstillgångar rapporteras/beräknas enligt 2013 års penningvärde. I det rapporteringsverktyg som Ei tillhandahöll framgick inte detta på ett tydligt sätt. I sitt förslag till intäktsram har inte GEGAB angivit vissa anläggningstillgångar omräknade till 2013 års penningvärde. Nu nämnda förhållande skulle i sådant fall kunna vara orsaken till del av skillnaden mellan GEGAB:s och Ei:s beräkningar.

I syfte att kunna verifiera enskilda belopp och gjorda beräkningar har GEGAB tillskrivit Ei med förfrågan att få ta del av det "beräkningsprogram" som Ei tillämpar. Ei har dock, med hänvisning till att "beräkningsprogrammet" inte är en offentlig handling, vägrat att tillmötesgå GEGAB.

För att förenkla målets handläggning och för att GEGAB och Ei ska kunna nå konsensus om framräknade belopp är det ändamålsenligt att Ei tillhandahåller GEGAB underlag för de beräkningar som Ei har gjort.

I avvaktan på att Ei redovisar underlag för gjorda beräkningar utgår GEGAB tillsvidare från Ei:s belopp vid en WACC om 6,26 procent.

5. GEGAB:S YRKANDEN

GEGAB:s yrkanden justeras enligt följande.

- 1) GEGAB yrkar att förvaltningsrätten fastställer att vid beräkningen av intäktsramen för åren 2015-2018, den ingående delkomponenten löpande påverkbara kostnader 2009-2012 ska beräknas till 151 163 tkr i stället för 105 382 tkr före effektiviseringskrav och 144 488 tkr i stället för 100 728 tkr efter effektiviseringskrav.

På sätt angivits i avsnitt 1 och 2 uppfattar GEGAB detta yrkande som medgivet. Beloppen är oberoende av storleken på WACC:en.

- 2) GEGAB yrkar att förvaltningsrätten med justering av riskfri ränta och marknadsriskpremien fastställer att vid beräkningen av intäktsramen för åren 2015-2018, så ska en real kalkylränta före skatt (WACC) om 6,78 procent användas.

- 3) Vid bifall till yrkande 1) och 2) yrkar GEGAB att förvaltningsrätten, med ändring av Energimarknadsinspektionens beslut, fastställer intäktsramen för GEGAB:s distribution av naturgas för perioden 2015-2018 till 833 936 tkr i 2013 års prisnivå med justering enligt a och b.
- a) Efter perioden ska kapitalbasens nuanskaffningsvärde enligt bilaga 3 till Ei:s beslut av den 23 oktober 2014 räknas om med ett sammanvägt entreprenadindex enligt 7 § Ei:s föreskrifter (EIFS 2014:6) om beräkning av skäligena kostnader och en rimlig avkastning vid beräkning av intäktsram för naturgasföretag och,
- b) den löpande påverkbara kostnaden, enligt vad som följer av yrkande 1 ovan, räknas om med konsumentprisindex (KPI).

Den beloppsmässiga beräkningen borde vara ostridig.

- 4) Vid bifall till yrkande 1) men med en tillämpning av den av Ei fastställda kalkylräntan om 6,26 procent yrkar GEGAB att förvaltningsrätten, med ändring av Energimarknadsinspektionens beslut, fastställer intäktsramen för GEGAB:s distribution av naturgas för perioden 2015-2018 till 809 930 tkr i 2013 års prisnivå med justering enligt a och b.
- a) Efter perioden ska kapitalbasens nuanskaffningsvärde enligt bilaga 3 till Ei:s beslut av den 23 oktober 2014 räknas om med ett sammanvägt entreprenadindex enligt 7 § Ei:s föreskrifter (EIFS 2014:6) om beräkning av skäligena kostnader och en rimlig avkastning vid beräkning av intäktsram för naturgasföretag och,
- b) den löpande påverkbara kostnaden, enligt vad som följer av yrkande 1 ovan, räknas om med konsumentprisindex (KPI).

GEGAB uppfattar detta yrkande som ostridigt.

6. MÅLETS FORTSATTA HANDLÄGGNING

Av förvaltningsrättens tidplan av den 16 april 2015 framgår att Ei kommer att beredas tillfälle att senast den 31 augusti 2015 yttra sig över GEGAB:s inlägga.

Det enda som verkar vara tvistigt i sak mellan GEGAB och Ei är kalkylräntans storlek. Därtill kommer oklarheten i beräkningen av beloppen, som berörts i avsnitt 4 ovan. Bäst vore om Ei medverkade till att differensen i beräkningen kunde klaras ut

genom underhandskontakter. I annat fall är det nödvändigt att Ei i sitt kommande yttrande särskilt redogör för beräkningen av beloppen.

Som ovan

Torgny Wetterberg

Kristoffer Ribbing